

Waalse kerk stond aan een snijpunt van twee centrale en doorgaande wegen, namelijk de Hoogstraat en de Korte Hoogstraat, met de Schiedamsedijk in het verlengde van laatstgenoemde. Beide straten konden gemakkelijk als zichtlijnen dienen. (afb. 7)

De wijze waarop Ancelin te werk ging, kan nog beter op een andere Maaskaart worden afgelezen. Die schijnt in eerste instantie identiek aan deze Grote Maaskaart, maar heeft een veel kleinere schaal. (afb. 8)

‘Kleine Maaskaart’

De Grote en de Kleine Maaskaart geven ongeveer dezelfde informatie over de Maas als de twee Stad- en Maaskaarten: ook hier zien we ingekleurde dieptelijnen en reeksen dieptecijfers. Maar op de Kleine Maaskaart zijn de vaste meetpunten ten behoeve van de driehoeksmeting duidelijker ingetekend en is hun onderlinge afstand erbij geschreven. Het lijkt erop dat de Kleine Maaskaart de oorspronkelijke veldkaart was en de Grote Maaskaart als kantoorkaart diende.²⁵

Het *grid* van de Kleine en de Grote Maaskaart is identiek, hetgeen het kopiëren en vergroten van de Maaskaart vergemakkelijkte. Maar het cartouche en de titel ontbreken op beide kaarten; de titel van de Grote Maaskaart: *Perkamentkaart van de Maes en de stad Rotterdam no 1* is later op de achterzijde van de kaart geschreven. Hoewel deze kaarten compleet zijn, lijkt het erop dat de nette, uitgewerkte verantwoording op een andere kaart is gezet.

‘Grote Maaskaart met tabel’

Ook deze tot voor kort onbekende kaart heeft een ruitverdeling van honderd Rijnlandse roe-

den en getuige de omranding is ook deze kaart (bijna) compleet. (afb. 9)²⁶

Op de kaart is het hart van de kompasroos op een snijpunt van ruitlijnen geplaatst, maar de noordzuid-oriëntatie loopt niet geheel evenwijdig aan een dergelijke ruitlijn. Dat is opvallend, want bij Ancelins andere kaarten lopen deze lijnen wel evenwijdig aan elkaar. Wellicht dat hij deze kaart om die reden opnieuw heeft getekend. De meetresultaten zelf zijn op de kaart bijgeschreven. De meeste metingen zijn genomen vanuit een bootje, varend dwars op de rivier, maar er is ook een lijn met meetgegevens ongeveer in de lengterichting van de rivier.

De vaste meetpunten van waaruit men de tussenliggende metingen verrichtte zijn met rode stippen weergegeven, waarbij niet één vast meetpunt samenvalt met een snijpunt van de ruitlijnen. De meetpunten zijn overigens wel met lijnen verbonden, zonder dat er een regelmatig patroon aan ten grondslag ligt. Kennelijk is de positie van de logische plaats van die vaste meetpunten richtinggevend geweest. In de hoek rechtsonder staan gegevens over de vaste meetpunten. De meetpunten op de kaart zijn genummerd. De vier meetpunten geheel rechts op de kaart (rondom het opschrift: De Maas) hebben de nummers 7, 8, 9 en 10. In de tabel rechtsonder lezen we dat de afstand tussen die vaste peilpunten respectievelijk 389 ½, 119 ½, 353 ⅓ en 353 ⅓ roeden was. Waarschijnlijk gaat het hier om Rijnlandse roeden van 3,767 meter, met een onderverdeling van twaalf voeten. Omdat de vaste meetpunten van deze kaart corresponderen met die van de vorige, zijn de vaste meetpunten van de laatste drie kaarten goed gedocumenteerd.